

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Funkcijų perdavimas trečiosioms šalims (EPI/MI sektorius)

Spalis, 2020

Renginių ciklas

1	PASIRUOŠIMAS VEIKLAI GAVUS LICENCIJĄ IŠ LIETUVOS BANKO	SPALIO 8 D.
2	REIKALAVIMAI ATITIKTIES VADOVAMS IR DARBUOTOJAMS	SPALIO 15 D.
3	FUNKCIJŲ PERDAVIMAS TREČIOSIOMS ŠALIMS	SPALIO 22 D.
4	FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ KETVIRTINĖS ATASKAITOS LIETUVOS BANKUI - FINANSINĖS ATASKAITOS, AUDITAS IR BIUDŽETAVIMAS	SPALIO 29 D.

Turinys | Funkcijų perdavimas trečiosioms šalims

1

DABARTINIS REGLAMENTAVIMAS

2

TEISINIO REGLAMENTAVIMO POKYČIAI

3

VEIKLOS FUNKCIJŲ PERDAVIMO PROCESAS

Turinys | Funkcijų perdavimas trečiosioms šalims

1

DABARTINIS REGLAMENTAVIMAS

2

TEISINIO REGLAMENTAVIMO POKYČIAI

3

VEIKLOS FUNKCIJŲ PERDAVIMO PROCESAS

Dabartinė situacija. Teisinis reglamentavimas

LR ĮSTATYMAI

Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymo **26 str.**
 Mokėjimo įstaigų įstatymo **19 str.**

LB Valdybos nutarimas

2009 m. gruodžio 30 d. Nr. 247 „Dėl vidaus kontrolės, rizikos valdymo ir gautų lėšų apsaugos reikalavimų elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigoms“
 - **III dalis „Veiklos funkcijų perdavimas kitiems asmenims“**

**Įstaigos
sprendimas**

Dabartinė situacija. Kaip nuspręsti ?

Kuo turi būti pagrįstas sprendimas **PERDUOTI/NEPERDUOTI** veiklos funkcijas išorei ?

- Įstaiga turi įsivertinti, ar perduodamos veiklos funkcijos yra **SVARBIOS** įstaigos veikoje:
 - dėl kurių nevykdymo ar netinkamo vykdymo įstaiga nebeatitiktų nustatytų **licencijos išdavimo reikalavimų** ir (ar) įstaigos veiklai taikomų priežiūros institucijos teisės aktų reikalavimų
 - būtų pakenkta įstaigos **veiklos stabilumui ir patikimumui**
 - būtų pakenkta įstaigos vykdomos elektroninių pinigų leidimo/mokėjimo paslaugų **veiklos tęstinumui**

Dabartinė situacija. Kas svarbu

- ❑ Prieš priimdama sprendimą perduoti vykdyti tam tikras veiklos funkcijas, įstaiga privalo:
 - įsitikinti, kad kitas asmuo, kuriam numatoma perduoti vykdyti veiklos funkcijas, yra
 - **finansiškai stabilus ir patikimas**
 - turi **tinkamą kompetenciją, išteklių ir patirties** teikiant atitinkamas paslaugas
 - visapusiškai įvertinti, kaip šis sprendimas paveiks įstaigos gebėjimą laiku ir nenutrūkstamai vykdyti savo įsipareigojimus, su kokia **nauja rizika** gali susidurti įstaiga ir kokių priemonių ji ims siekdama **sumažinti riziką iki priimtino lygio**
 - įsitikinti, kad įstaigos **vidaus kontrolės sistema** ir toliau bus pajėgi tinkamai stebėti, vertinti ir kontroliuoti rizikos valdymo procesą

Dabartinė situacija. Kas svarbu

- ❑ Perduodant SVARBIAS veiklos funkcijas trečiajai šaliai, įstaiga turi laikytis šių reikalavimų:
 - įstaigos **vadovai negali perduoti savo atsakomybės**; vadovai yra tiesiogiai atsakingi už tinkamą rizikos, susijusios su įstaigos veiklos funkcijų perdavimu, valdymą ir kontrolę
 - negalima perduoti veiklos funkcijų, jeigu jas perdavus iš **esmės pablogėtų EPI/MĮ vidaus kontrolės** proceso organizavimas ir kontrolė
 - Įstaiga pati turi prisiimti atsakomybę ir įvertinti, ar perduodama funkcija yra priskirtina prie tokių veiklos funkcijų, **be kurių neįmanoma ar kurios padeda leisti elektroninius pinigus/teikti mokėjimo paslaugas**
 - Įstaiga kiekvienu atveju turi teisę ir pareigą įvertinti perduodamų funkcijų **reikšmingumą, apimtį ir poveikį įstaigos veiklos tęstinumui** bei įstaigos galimybes užtikrinti **įsipareigojimus klientams**, jei paslaugų teikimas sutriktų
 - Nesumažins įstaigos atsakomybės už visapusišką prisiimamos **rizikos valdymą**
 - Įstaiga turi užtikrinti **stabilią, patikimą ir saugią įstaigos veiklą** bei nepažeisti Lietuvos banko galimybių vykdyti priežiūros funkcijas tokiu pat mastu kaip ir tuo atveju, jeigu šias funkcijas ir toliau vykdytų pati įstaiga.

Dabartinė situacija. Reikalavimai sutartims

Sutartyse turi būti numatyta:

- kokios įstaigos veiklos funkcijos perduodamos vykdyti kitiems asmenims ir kokie kokybiniai reikalavimai taikomi teikiamoms paslaugoms;
- numatytas kito asmens, kuriam perduota vykdyti įstaigos veiklos funkcijas, įsipareigojimas **iš anksto informuoti įstaigą apie numatomus pertvarkymus**, kurie gali neigiamai paveikti jo gebėjimą vykdyti įstaigos įsipareigojimus;
- numatyta įstaigos teisė **nutraukti sandorį su kitu asmeniu**, kuriam perduota vykdyti veiklos funkcijas, **Lietuvos banko reikalavimu**, jeigu asmuo nevykdo **savo įsipareigojimų** arba **tampa nemokus**;
- numatytas kito asmens, kuriam perduota vykdyti veiklos funkcijas, įsipareigojimas pateikti įstaigai būtina informaciją, reikalingą **rizikos valdymo procesui užtikrinti**;
- nustatyti perduodamų **duomenų konfidencialumo** išsaugojimo reikalavimai;
- numatyta įstaigos teisė **reguliariai** atlikti asmens, kuriam perduota vykdyti veiklos funkcijas, **tikrinimą**;
- jeigu kitas asmuo, kuriam perduota vykdyti veiklos funkcijas, yra sudaręs arba ketina sudaryti sandorį su trečiaisiais asmenimis, įstaigos sandoryje su kitu asmeniu turi būti užtikrinta įstaigos teisė **gauti informaciją iš trečiųjų asmenų**.

Dabartinė situacija. Reikalavimai sutartims

Pranešimas Lietuvos bankui:

- Likus **ne mažiau kaip 1 mėnesiui** iki sandorio dėl veiklos funkcijų perdavimo kitam asmeniui sudarymo (įsigaliojimo), įstaiga privalo apie tai raštu informuoti Lietuvos banką bei nurodo:
 - kokių veiklos funkcijų numatoma nevykdyti
 - kuriam asmeniui jos bus perduotos
 - pateikti sandorio dėl įstaigos veiklos funkcijų perdavimo kitam asmeniui projektą ir informaciją apie tai, kaip perduodamos veiklos funkcijos bus įtraukiamos į įstaigos vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemą.

Lietuvos banko vertinimas:

- Jeigu įstaigos pateiktos informacijos nepakanka, kad būtų galima įvertinti įstaigos prisiimamos rizikos mastą, Lietuvos bankas gali reikalauti, kad įstaiga pateiktų **papildomos informacijos**
- Lietuvos bankas **per 1 mėnesį** įvertina įstaigos sprendimą perduoti vykdyti elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigos veiklos funkcijas kitam asmeniui ir **informuoja** įstaigą, jeigu planuojamas sandoris **neatitinka** Valdybos nutarimo reikalavimų.

Dabartinė situacija. Praktiniai kontraktų pavyzdžiai

Kokios pagrindinės funkcijos perduodamos ?

☐ IT paslaugos:

- serverių nuoma, serverių infrastruktūros administravimas
- IT Core platforma, programinė įranga skirta el. pinigų leidimui ir mokėjimo paslaugų vykdymui, palaikymas, infrastruktūros priežiūra
- IT programinė įranga pinigų pervedimams vykdomiems internetu, IT programinės įrangos priežiūra
- Įstaigos klientų duomenų apsaugos užtikrinimas, „cloud“ paslaugos

☐ Mokėjimo operacijos:

- monitoringas, analizė ir kt.
- SEPA Credit operacijų apdorojimas, integracija su LB Centrolink sistema

☐ Klientų aptarnavimas (24/7 - Help desk)

☐ Klientų identifikavimas dėl AML reglamentavimo:

- ☐ Techninių priemonių nuotoliniam įstaigos klientų tapatybės identifikavimui sukūrimas bei naudojimas
- ☐ klientų pateikiamų asmens tapatybės dokumentų patikra

Turinys | Funkcijų perdavimas trečiosioms šalims

1

DABARTINIS REGLAMENTAVIMAS, PAGRINDINIŲ FUNKCIJŲ PERDAVIMAS

2

TEISINIO REGLAMENTAVIMO POKYČIAI

3

VEIKLOS FUNKCIJŲ PERDAVIMO PROCESAS

Teisinio reglamentavimo pokyčiai

- ❑ **EBI Gairės** dėl užsakomųjų paslaugų (**EBA/GL/2019/02**) – 2019-02-25 d.

- ❑ **LB Valdybos nutarimo projektas**

DRAFT

- **2020 m. xxx d. Nr. xxx** „Dėl finansų rinkos dalyvių veiklos funkcijų perdavimo kitiems asmenims taisyklių patvirtinimo“
- **Įsigaliojimas – nuo 2021 m. sausio 1 d.**

Naikinama – nuo 2021 m. sausio 1 d.

- ❑ **LB Valdybos nutarimas** **2009 m. gruodžio 30 d. Nr. 247** „Dėl vidaus kontrolės, rizikos valdymo ir gautų lėšų apsaugos reikalavimų elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigoms“, III dalis „Veiklos funkcijų perdavimas kitiems asmenims“

- Veiklos funkcijų diferencijavimas į **SVARBIAS** ir **kitas**

- Reikalavimas turėti sutarčių **REGISTRĄ**

- Pateiktas sąrašas veiklų, kurių perdavimas kitiems asmenims **NELAIKOMAS** veiklos funkcijų perdavimui

- Kartu su šiuo nutarimu keičiamos ir licencijavimo taisyklės, kuriose apibrėžtos esančios **deklaracijos** dėl veiklos f-jų perdavimo kitiems asmenims:

- 2009 m. gruodžio 24 d. nutarime Nr. 238 "Dėl Lietuvos banko išduodamų leidimų elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigoms"
- 2012 m. vasario 23 d. nutarime Nr. 03-43 „Dėl užsienio valstybių elektroninių pinigų įstaigų filialų licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ esančios deklaracijos dėl veiklos funkcijų perdavimo kitiems asmenims.

- LB valdybos **nutarimo projekte** numatytas įsigaliojamas - **2021 m. sausio 1 d.**
- Esamos galiojančios veiklos f-jų perdavimo kitiems asmenims sutartys turi atitikti naujus reikalavimus - ne vėliau kaip **2022 m. sausio 1 d.**
- Nutarimo nuostatos taikomos proporcingai Įstaigos veiklai, t. y. reikalavimai įgyvendinami atsižvelgiant į **Įstaigos dydį, veiklos pobūdį ir mastą, perduodamų veiklos funkcijų esmę, svarbą ir sudėtingumą.** Įstaiga privalo atsižvelgti į riziką, susijusią su veiklos funkcijų perdavimu, ir veiklos funkcijų perdavimo galimą poveikį Įstaigos **veiklos tęstinumui.**

NAUJAS REGULIAVIMAS

**I. Reikalavimai
valdymo sistemai**

**II. Reikalavimai
sutartims**

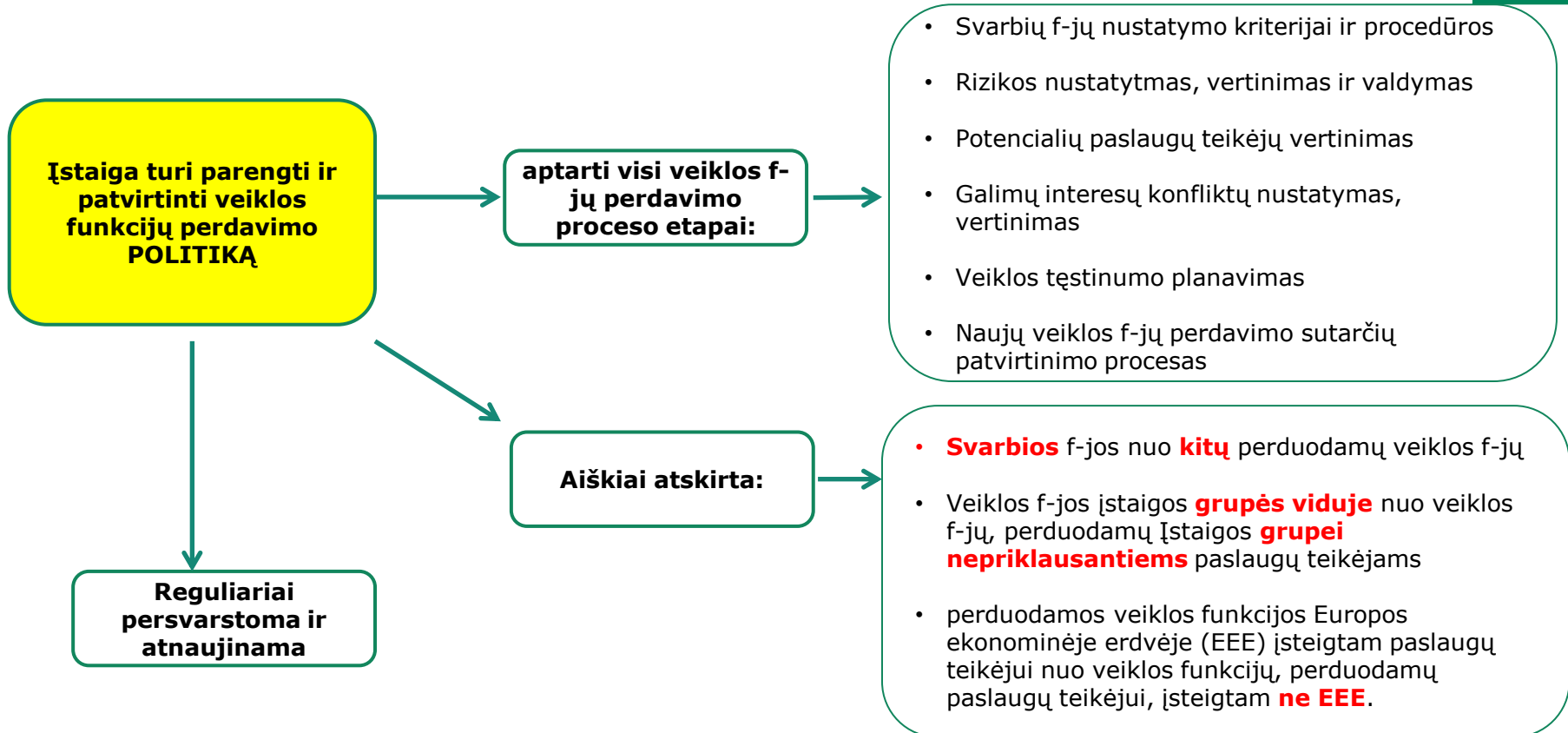
**III. Perduotų
veiklos funkcijų
vykdymo stebėseną
ir kontrolę**

**IV. Saugumo
standartai/Neskelb-
tinos informacijos
apsauga**

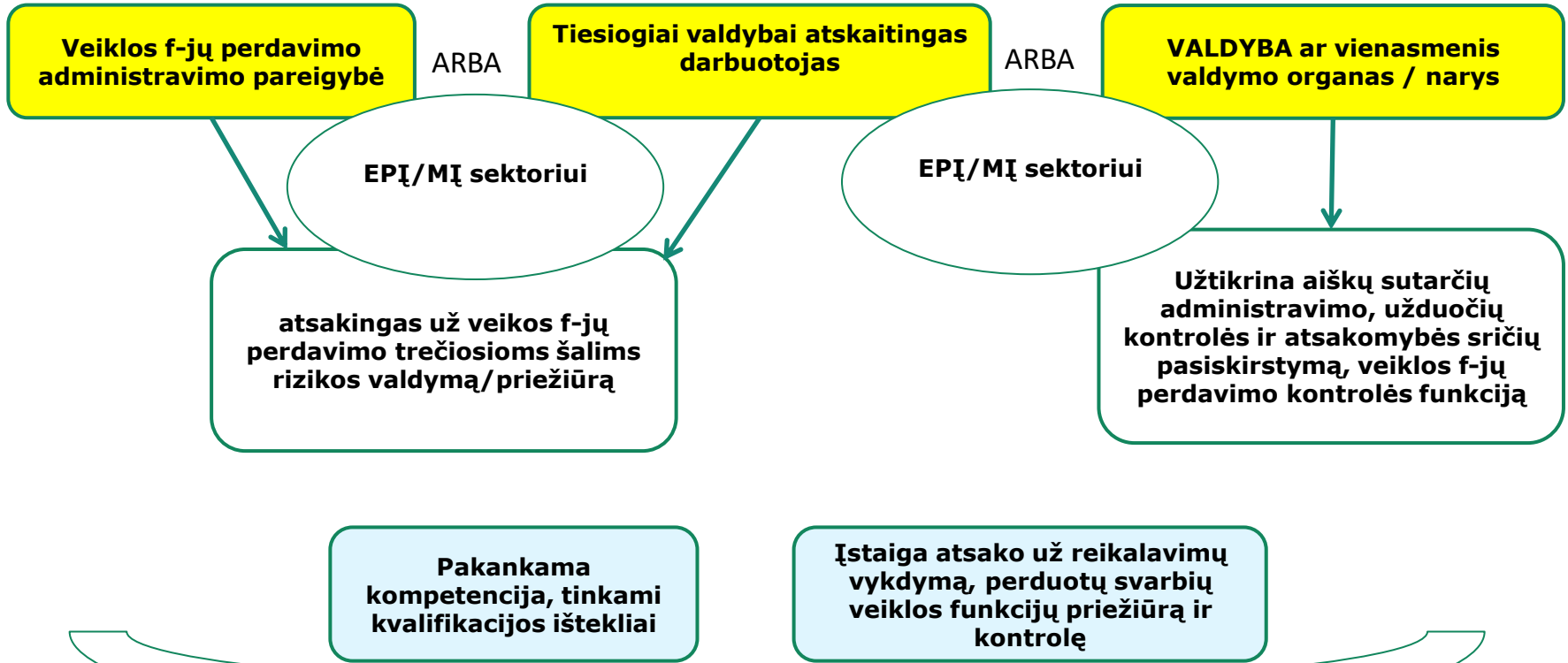
**V. Pasitraukimo
strategija**

**VI. Informacijos
teikimas Lietuvos
bankui**

REIKALAVIMAI VALDYMO SISTEMAI

REIKALAVIMAI VALDYMO SISTEMAI

NAUJAS REGULIAVIMAS

**I. Reikalavimai
valdymo sistemai**

**II. Reikalavimai
sutartims**

**III. Perduotų
veiklos funkcijų
vykdymo stebėseną
ir kontrolę**

**IV. Saugumo
standartai/Neskelb-
tinos informacijos
apsauga**

**V. Pasitraukimo
strategija**

**VI. Informacijos
teikimas Lietuvos
bankui**

REIKALAVIMAI SUTARTIMS

Sutarčių registras

Informacija Lietuvos Bankui

- Svarbios veiklos f-jų perdavimo sutartys
- Kitos veiklos f-jų perdavimo sutartys
- Numatyta kokie duomenys turi būti renkami, elektroniniu formatu
- Saugojimas 5 metai nuo sutarčių galiojimo pabaigos

- Turi būti sudaryta galimybė Lietuvos bankui gauti registre esančius duomenis
- Duomenys pateikiami elektroniniu formatu, kuriuos galima tvarkyti (kopijuoti, rūšiuoti, redaguoti)
- Esant poreikiui pateikti visą informaciją reikalingą priežiūros f-jai vykdyti, įskaitant ir sutarčių kopijas

SVARBU:

Lietuvos bankas turi būti informuojamas tik dėl **svarbių** funkcijų, kurios perduodamos kitiems asmenims

Sąrašas f-jų, kurioms negali būti perduodamos

NEGALI būti perduodama

Valdymo organų ir komitetų atsakomybės ir pareigos

- **Įstaigos valdymo organas ir komitetas** visiškai atsako už:
 - Organizacinės struktūros nustatymą ir veiklos organizavimą
 - Strategijos ir politikos nustatymą
 - Kasdienio įstaigos valdymo priežiūrą, įskaitant su veiklos funkcijų perdavimu susijusių visų rizikos rūšių valdymą
 - Sprendimų priėmimo priežiūrą ir stebėseną

SVARBU:

- Įstaiga turi užtikrinti **stabilią** ir **tvarią** įstaigos veiklą
- Įstaiga turi turėti organizacinę struktūrą ir **netapti veiklos nevykdančiu subjektu** (angl. *empty shell*).
- Įstaiga turi įvertinti ar funkcija, kurią ketinama perduoti, paprastai priskiriama tai įstaigai **būdingoms reguliarioms** arba **nuolatinėmis** f-jomis

Sąrašas f-jų, kurių perdavimas nėra laikomas outsourcingu

NELAIKOMA outsourcingu

- F-jos, kurias pagal teisų aktų reikalavimus turi atlikti kitas asmuo (pvz. privalomas auditas)
- Rinkos informacijos paslaugos (pvz., „Bloomberg“, „Moody's“, „Standard & Poor's“, „Fitch“ duomenų teikimas)
- Pasaulinio tinklo infrastruktūros paslaugos (pvz. „Visa“, „Mastercard“, „American Express“)
- Tarpuskaitos (kliringo) ir atsiskaitymo sutartys tarp kliringo įstaigų, atsiskaitymo įstaigų ir jų narių
- Pasaulinės finansinių mokėjimų pranešimų infrastruktūros paslaugos (pvz. SWIFT)
- Korespondentinės bankininkystės paslaugos

- funkcijos, kurios įprastai **nėra būdingos įstaigos veiklai**:
 - teisinės konsultacijos ir atstovavimas
 - Įstaigos automobilių priežiūra
 - viešasis maitinimas
 - kelionių paslaugos
 - architekto konsultacija
 - Įstaigos patalpų valymas ir aplinkos priežiūra
 - medicinos paslaugos
 - pardavimo automatų paslaugos, kanceliarinės paslaugos, pašto paslaugos, priimamojo, sekretorių, dispečerių paslaugos ir pan.)
 - prekių (pvz., kompiuteriai, baldai, raštinės reikmenys, plastikinės kortelės, kortelių skaitytuvai ir pan.) arba komunalinių paslaugų įsigijimas

Turinys | Funkcijų perdavimas trečiosioms šalims

1

DABARTINIS REGLAMENTAVIMAS

2

TEISINIO REGLAMENTAVIMO POKYČIAI

3

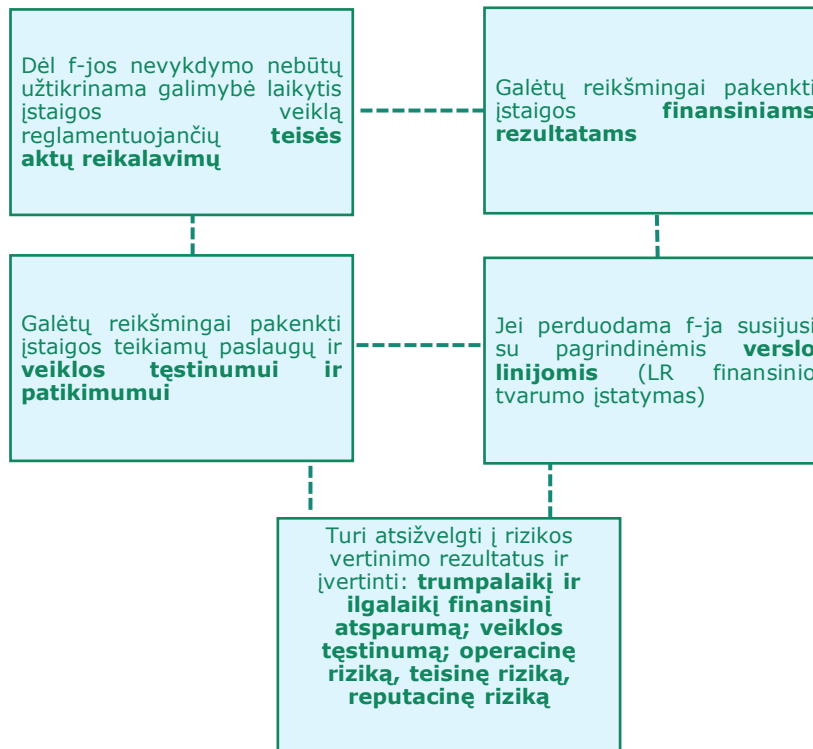
VEIKLOS FUNKCIJŲ PERDAVIMO PROCESAS

Veiklos funkcijų perdavimo procesas

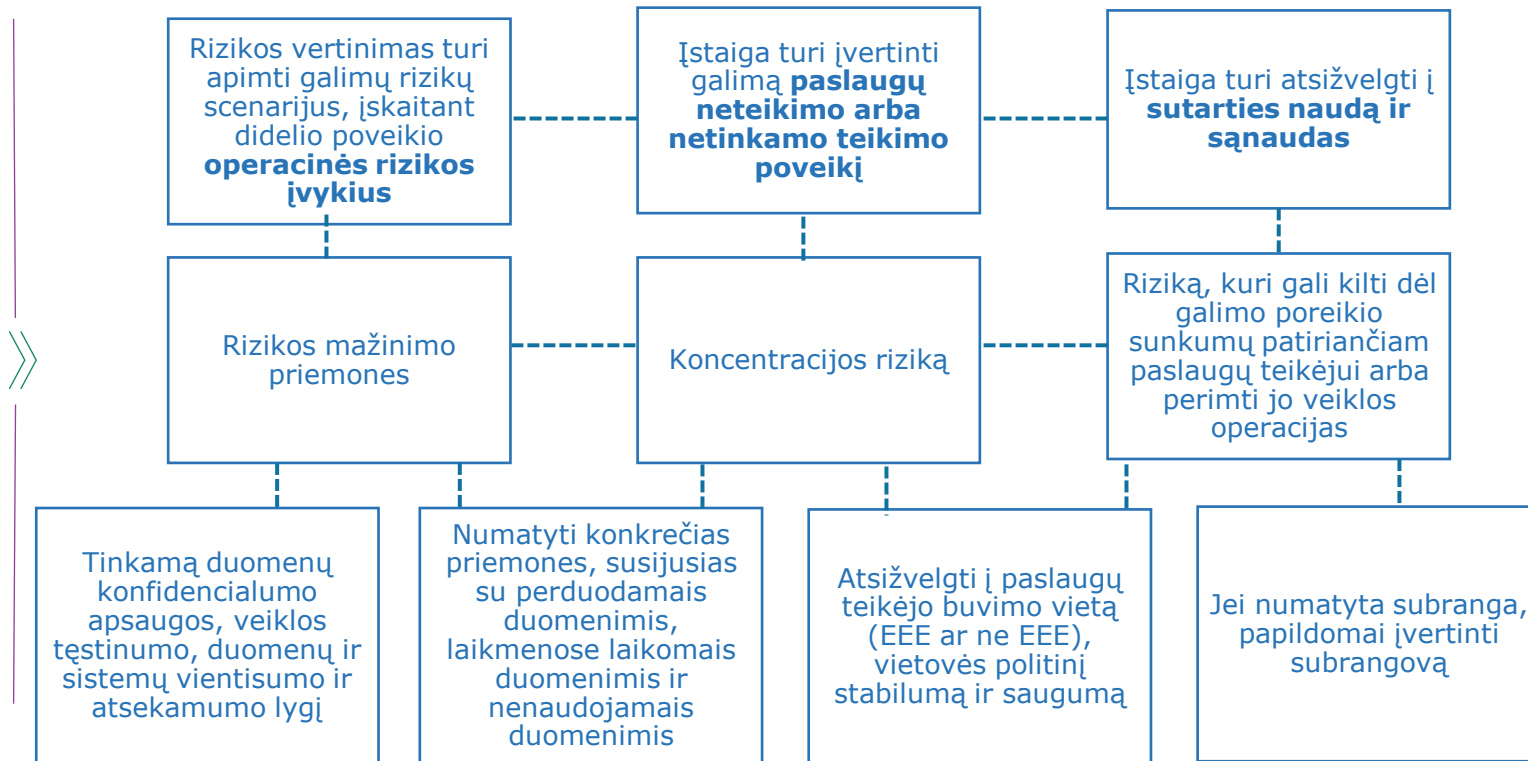
Svarbių f-jų nustatymas

Įstaiga visada turi laikyti funkciją **svarbia**, kai:

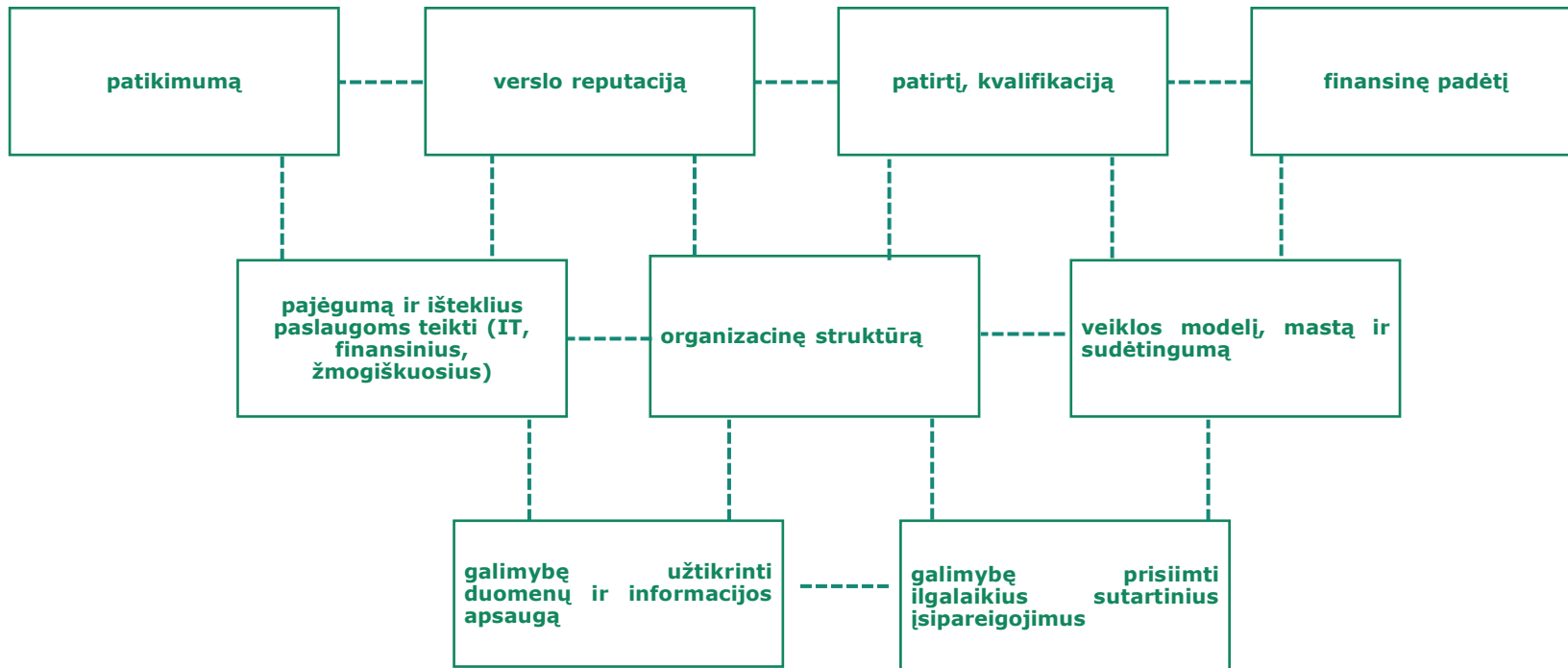
Rizikos vertinimas

Įstaiga vertina rizikas

Paslaugų teikėjo patikimumo vertinimas

Įstaiga turėtų atsižvelgti į paslaugų teikėjo:

NAUJAS REGULIAVIMAS

**I. Reikalavimai
valdymo sistemai**

**II. Reikalavimai
sutartims**

**III. Perduotų
veiklos funkcijų
vykdymo stebėseną
ir kontrolę**

**IV. Saugumo
standartai/Neskelb-
tinos informacijos
apsauga**

**V. Pasitraukimo
strategija**

**VI. Informacijos
teikimas Lietuvos
bankui**

Perduotų veiklos funkcijų stebėseną ir kontrolę

Paslaugų teikėjo paslaugų lygio ir kokybės nuolatinė stebėseną

- Svarbių f-jų vykdymo paslaugų prieinamumo, vientisumo, duomenų ir informacijos saugumo užtikrinimas
- Reguliarus veiklos f-jų perdavimo sutarčių ir paslaugų teikėjų rizikos vertinimas
- Periodiškai teikti atskaitingam valdymo organui su svarbių veiklos f-jų vykdymu susijusios rizikos ataskaitas

Veiklos f-jų, ypač svarbių f-jų vykdymo paslaugų sutarčių, stebėseną ir kontrolę, pagal Politikoje nustatytus reikalavimus

- Užtikrinti, kad įstaiga gautų tinkamas paslaugų teikėjų ataskaitas
- Vertinti paslaugų teikėjų teikiamų paslaugų kokybę, naudojantis vidaus ir išorės vertinimus, paslaugų kokybės ataskaitas, pagrindinius veiklos, kontrolės ir rizikos rodiklius
- peržiūrėti kitą paslaugų teikėjo gaunamą svarbią informaciją, tarp jų veiklos tęstinumo priemonių ir testavimo ataskaitas

NAUJAS REGULIAVIMAS

**I. Reikalavimai
valdymo sistemai**

**II. Reikalavimai
sutartims**

**III. Perduotų
veiklos funkcijų
vykdymo stebėseną
ir kontrolę**

**IV. Saugumo
standartai/Neskelb-
tinos informacijos
apsauga**

**V. Pasitraukimo
strategija**

**VI. Informacijos
teikimas Lietuvos
bankui**

Informacinių technologijų saugumo standartai/neskelbtinos informacijos apsauga

IT saugumo standartai

Asmens ir konfidencialūs duomenys

- » Sutartyje turi būti nustatyti duomenų ir sistemų saugumo reikalavimai ir nuolat stebėti, kaip jų laikomasi
- » Sutartyje turi būti nustatyti asmens duomenų saugojimo ir duomenų tvarkymo reikalavimai
- » Sutartyje turi būti paslaugų teikėjo įsipareigojimas užtikrinti konfidencialios informacijos, asmens duomenų ar kitos neskelbtinos informacijos apsaugą, laikytis visų Įstaigai taikomų teisės aktų reikalavimų dėl duomenų ir informacijos apsaugos.

NAUJAS REGULIAVIMAS

**I. Reikalavimai
valdymo sistemai**

**II. Reikalavimai
sutartims**

**III. Perduotų
veiklos funkcijų
vykdymo stebėseną
ir kontrolę**

**IV. Saugumo
standartai/Neskelb-
tinos informacijos
apsauga**

**V. Pasitraukimo
strategija**

**VI. Informacijos
teikimas Lietuvos
bankui**

Pasitraukimo strategija

**Politikoje turi būti numatyta
PASITRAUKIMO STRATEGIJA
dėl perduodamų svarbių veiklos funkcijų**

- Strategijos tikslai
- Poveikio verslui analizė
- Nustatyti perduotų veiklos funkcijų duomenų perdavimo (perėmimo) kriterijus
- Nustatyti perduotų veiklos funkcijų kokybės lygio stebėsenos rodiklius, nustatant ir įstaigai nepriimtą perduotų veiklos f-jų kokybės lygį, kuris galėtų lemti sutarties nutraukimą
- įvertinti veiklos funkcijų perdavimo sutarties nutraukimo, paslaugos teikėjo žlugimo dėl perduotos funkcijos kokybės pablogėjimo arba galimo veiklos nutrūkimo dėl netinkamo funkcijos vykdymo arba jos nevykdymo ir rizikos, keliančios grėsmę tinkamam ir nepertraukiamam funkcijos vykdymui, galimybes.

Įstaiga turi užtikrinti, kad gali nutraukti veiklos f-jų perdavimo sutartis, nesutrikdydama įstaigos veiklos ir nedarydama neigiamo poveikio paslaugų klientams paslaugų tęstinumui ir kokybei

- Numatyti reikalingus išteklius, poveikį, galimas išlaidas, įvertinti kiek užtruktų paslaugos perdavimas alternatyviam paslaugų teikėjui
- nustatyti alternatyvius sprendimus ir parengti pereinamojo laikotarpio planus, kad Įstaiga galėtų sklandžiai perimti perduotas veiklos funkcijas ir duomenis iš paslaugų teikėjo ir perduoti alternatyviems paslaugų teikėjams
- imtis kitų priemonių, kurios užtikrintų nepertraukiamą svarbios funkcijos arba Įstaigos veiklos vykdymą ir duomenų saugumą.

NAUJAS REGULIAVIMAS

**I. Reikalavimai
valdymo sistemai**

**II. Reikalavimai
sutartims**

**III. Perduotų
veiklos funkcijų
vykdymo stebėseną
ir kontrolę**

**IV. Saugumo
standartai/Neskelb-
tinos informacijos
apsauga**

**V. Pasitraukimo
strategija**

**VI. Informacijos
teikimas Lietuvos
bankui**

Informacijos teikimas Lietuvos bankui

Tik apie **SVARBIŲ** veiklos f-jų perdavimo sutartis

- Likus ne mažiau kaip **1 mėn.** iki sutarties sudarymo dienos, Įstaiga perduoda:
 - sutarties projektą
 - Informacija apie sutarties projekto atitiktį nustatytiems reikalavimams

Lietuvos bankas vertina iki **1 mėn.**

- Įvertina Įstaigos sprendimą perduoti svarbias veiklos funkcijas
- Jei Lietuvos bankas per 1 mėn. nepateikia prieštaravimų numatomi sudaryti sutarčiai, Įstaiga gali laikyti, kad Lietuvos bankas neprieštarauja Įstaigos sprendimui perduoti svarbias veiklos funkcijas.

LIETUVOS BANKAS

E U R O S I S T E M A

Ačiū!